

PLA DOCENT D'ASSIGNATURA (curs 2014-2015)

Títol de l'assignatura (pla d'estudis): Qüestions d'Història de la Literatura

Subtítol de l'assignatura: *Ficció del segle XX. La tradició i el procés creatiu*

Codi de l'assignatura: 30790

Tipus: Obligatòria Optativa Segons especialitat cursada

Nombre de crèdits (ECTS): 5 ECTS

Idioma en el qual s'imparteix: castellà

Professor/s responsable/s: Aparicio Maydeu, Javier

Descriptor:

L'assignatura pretén analitzar la ficció del segle XX, de l'Avantguarda de Joyce o Thomas Mann a la narrativa actual de Sebald, Marías, Philip Roth o Echenoz, des de dues perspectives diferents però summament complementàries: el funcionament dels mecanismes del procés de creació i la relació amb els conceptes de *tradició* (definida com alternància aleatòria de continuïtat-repetició i ruptura-innovació), *d'influència*, de *transtextualitat*, d'originalitat i de cànon. El curs estudiarà el procés creatiu de la ficció del segle XX i els seus lligams amb la tradició a través d'un enfocament pluridisciplinar i comparatista que té en compte les tendències estètiques que es desenvolupen de forma paral·lela en la literatura i en altres arts (de forma especial en la pintura, el cinema i la música), atenent factors de mercat com els gèneres i nínxols editorials, la distinció narrativa literària-narrativa comercial, la narrativa de gènere i les noves tecnologies dins un procés globalitzador.

Objectius formatius:

Coneixement de la poètica de la ficció. Anàlisi de la ficció com a artefacte narratològic i com a procés de creació, i estudi de les relacions del text amb altres disciplines artístiques. Coneixement de la tradició de la ficció narrativa en el segle XX.

Competències generals i específiques associades a l'assignatura:

Competències generals:

Capacitat d'articular un discurs complex. Capacitat de crítica i autocrítica. Capacitat d'anàlisi i síntesi. Capacitat de judici literari.

Competències específiques:

Dóna cabuda a reflexions monogràfiques sobre aspectes fonamentals. Coneixements disciplinars. Coneixement de la producció cultural. Coneixement de tècniques i mètodes de treball propis de la disciplina.

Programa:

1. Poètica de la ficció del segle XX. Fonaments estètics: del realisme testimonial a l'Avantguarda lúdica; de l'eclecticisme postmodern a la hipermodernitat actual.
2. El procés creatiu de la ficció narrativa contemporània: la teoria i la pràctica. Dels mètodes de composició al *blocked writer*.
3. Ficció narrativa, creativitat i imitació. Els conceptes de *tradició*, *influència*, *originalitat*, *cànon* i *transtextualitat*: definició i anàlisi dels mecanismes de funcionament i protocols.
4. Ficció narrativa i interdisciplinarietat: cinema, pintura/arts plàstiques, música.
5. Ficció narrativa i mercat: el text en el seu context. De l'editor com a co-autor a la construcció d'un *best seller*.
6. No ficció, metaficció, periodisme de ficció, autoficció, *mash up* i altres modalitats de la ficció contemporània.

Metodologia d'ensenyament:

L'assignatura tindrà 20 hores d'ensenyament presencial amb el grup sencer i la resta de les hores de contacte amb el professor es faran en grups més petits i tutories obligatòries. A més de les classes, el procés d'aprenentatge inclou lectures, grups de discussió i altres activitats formatives assignades pel professor.

Criteris i procediments d'avaluació:

La forma d'avaluació de totes les assignatures del màster és l'avaluació continuada. Segons les normes acadèmiques dels màsters oficials de la UPF, l'avaluació continuada s'ha de basar en un mínim de tres fonts d'avaluació, proves o exercicis realitzats durant el període lectiu de classes. Per fonts d'avaluació s'ha d'entendre pràctiques de seminaris, ressenyes, informes de lectura, informes orals, esquemes o propostes per treballs, treballs en equip, etc. Convindrà que aquestes fonts siguin objectivables i estiguin documentades. Es poden afegir, a més a més, altres criteris com la participació en les discussions a classe. A causa que l'avaluació continuada és aquella que es realitza durant el període lectiu, tots els materials a avaluar en les assignatures del màster tenen com a termini màxim de presentació l'últim dia del període d'exàmens del trimestre en què s'imparteix l'assignatura, període establert al calendari acadèmic de la UPF. Les normes acadèmiques dels màsters oficials de la UPF estableixen que hi ha una única convocatòria per curs acadèmic per cada assignatura o activitat formativa.

L'assignatura demana uns exercicis al llarg del curs, una prova final i un treball de curs.

Bibliografia seleccionada:

Allen, Graham, *Intertextuality*, Routledge, Londres, 2000.

Aparicio Maydeu, Javier, *El desguace de la tradición. En el taller de la narrativa del siglo XX*, Cátedra, Madrid, 2011.

Aparicio Maydeu, Javier, *Continuidad y ruptura. Una gramática de la tradición en la cultura contemporánea*, Alianza Editorial, Madrid, 2013.

Aparicio Maydeu, Javier, *La imaginación en la jaula. Razones y estrategias de la creación coartada*, Cátedra, Madrid, 2014.

Bauman, Zygmunt, *La cultura en el mundo de la modernidad líquida*, Fondo de Cultura Económica, Madrid, 2013.

Bloom, Harold, *Anatomía de la influencia*, Taurus, Madrid, 2011.

Bradbury, Malcolm, *El mundo moderno*, Edhasa, Barcelona, 1990.

Calinescu, Matei, *Cinco caras de la modernidad*, Tecnos, Madrid, 2003.

Certeau, Michel de, *La creación plural*, Nueva Visión, Buenos Aires, 2008.

Compagnon, Antoine, *Les cinq paradoxes de la modernité*, Éditions du Seuil, París, 2008.

Eagleton, Terry, *El acontecimiento de la literatura*, Península, Barcelona, 2013.

Eco, Umberto, *Seis paseos por los bosques narrativos*, Lumen, Barcelona, 2002.

Echevarría, Ignacio, ed., *The Paris Review. Entrevistas. El arte de la ficción*, El Aleph, Barcelona, 2008.

Guillén, Claudio, "De influencias y convenciones", *Teorías de la historia literaria (Ensayos de teoría)*, Austral, Espasa-Calpe, Madrid, 1989, pàgs. 95-119.

Hazan, Olga, ed., *El mito del progreso artístico*, Akal, Madrid, 2009.

Hutcheon, Linda, *A Theory of Parody. The Teachings of Twentieth-Century Art Forms*, University of Illinois Press, Chicago, 2000.

Kundera, Milan, *El telón, Ensayo en siete partes*, Tusquets, Barcelona, 2009.

Lodge, David, *The Practice of Writing*, Penguin, Londres, 1998.

_____, *El arte de la ficción*, Península, Barcelona, 2002.

Pozuelo Yvancos, José María, *Poética de la ficción*, Síntesis, Madrid, 1998.

Steiner, George, *Gramáticas de la creación*, Siruela, Madrid, 2001.

Sullà, Enric, ed., *Teoría de la novela*, Crítica Barcelona, 2002.

-Watson, Peter, *Historia intelectual del siglo XX*, Crítica, Barcelona, 2008.

Wood, James, *Los mecanismos de la ficción*, Gredos, Madrid, 2009.

Zweig, Stefan, *El misterio de la creación artística*, Sequitur, Barcelona, 2010.

Lectures del curs:

Estudis:

-Aparicio Maydeu, Javier, *El desguace de la tradición. En el taller de la narrativa del siglo XX*, Cátedra, Madrid, 2011.

-Aparicio Maydeu, Javier, *Continuidad y ruptura. Una gramática de la tradición en la cultura contemporánea*, Alianza Editorial, Madrid, 2013

-George Steiner, *Gramáticas de la creación*, Siruela, Madrid, 2011.

Ficció:

-Vladimir Nabokov, *Pálido fuego*, Anagrama, Barcelona, 2012.